

PUPŲ VEISLIŲ, ĮRAŠYTŲ Į NACIONALINIŲ AUGALŲ VEISLIŲ SAŖAŠĄ, APRAŠAI

TURINYS

	psl.
Bioro.....	1
Boxer.....	1
Fanfare.....	1
Fuego.....	2
Isabell.....	2
Laura.....	2
Lynx.....	3
Reda DS.....	3
Tiffany.....	3
Vertigo.....	3

Bioro. Pupų veislė sukurta Austrijoje, Saatzuchtbetrieb Haus Gahleitner sėklininkystės firmoje. Šios pupų veislės ūkinio vertingumo nustatymo tyrimai atlikti 2009 ir 2010 m. Kauno ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 6,52 t ha⁻¹ grūdų derlius, kuris 0,23 t ha⁻¹ buvo didesnis už vidutinį standartinės veislės ‘Nida DS’ derlių. Didžiausias šios veislės pupų derlius buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje – 7,19 t ha⁻¹.

Grūdai stambūs, 1000 jų vidutinis svoris – 519 g. Laboratorijoje įvertinus grūdų kokybę, juose buvo nustatyta vidutiniškai 32 proc. baltymų. Atsparumas grūdų išbyrėjimui – 9 balais.

Pupos aukštos, jų vidutinis aukštis – 171 cm. Stiebai tvirti, atsparūs išgulimui. ‘Bioro’ veislės pupų atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 7 balais, o atsparumas išbyrėjimui iš ankščių – 9. Veislės vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 103 dienos (skaičiuojant nuo sėklų sudygimo iki visiškos brandos), vidutiniškai 2 dienomis ankstyvesnė negu standartinės ‘Nida DS’ veislės pupų.

Kauno ir Pasvalio AVT stotyse įrengtuose bandymų laukeliuose buvo nustatyta, kad iki 15 proc. šios veislės pupų 2009 m. pažeidė askochitozė, o 2010 m. ligų pažeidimų nenustatyta.

Į viršų ↑

Boxer. Veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Pupos buvo tirtos Kauno ir Pasvalio AVT skyriuose 2013 ir 2014 m. Bandymuose gautas vidutinis 6,82 t ha⁻¹ pupų derlius, kuris buvo 0,98 t ha⁻¹ (16,7 proc.) didesnis negu standartinės veislės ‘Bioro’.

‘Boxer’ veislės pupų vidutinė 1000 sėklų masė – 627,3 g, t. y. jos buvo 167,5 g stambesnės už standartinės ‘Bioro’ veislės pupas. Laboratorijoje įvertinus išaugintų pupų kokybę, jose vidutiniškai buvo nustatyta 27,7 proc. baltymų.

‘Boxer’ veislės pupų vidutinis aukštis – 135 cm, atsparumas išgulimui – 8, o atsparumas išbyrėjimui iš ankščių – 8,5 balo (atsparumas išgulimui vertinamas balais nuo 1 iki 9, kai 9 balai – labai atspari veislė). Vidutinis apatinių ankščių prisitvirtinimo aukštis – 43 cm.

Veislė buvo vidutiniškai 8 dienomis ankstyvesnės už standartinės veislės ‘Bioro’ pupas. Jos vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 97,8 dienos, skaičiuojant nuo jų sudygimo iki visiškos brandos.

Į viršų ↑

Fanfare. Veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Pupos buvo tirtos Kauno ir Pasvalio AVT skyriuose 2014 ir 2015 m. Bandymuose gautas vidutinis 6,80 t ha⁻¹ pupų derlius, kuris buvo 1,2 t ha⁻¹ (22,5 proc.) didesnis negu standartinės veislės ‘Bioro’. Didžiausias derlius buvo gautas 2014 m. Kauno AVT skyriuje – 8,09 t ha⁻¹.

‘Fanfare’ veislės pupų vidutinė 1000 sėklų masė – 553,4 g, t. y. jos buvo 128,3 g stambesnės

už standartinės 'Bioro' veislės pupas. Laboratorijoje įvertinus išaugintų pupų kokybę, jose vidutiniškai buvo nustatyta 29,1 proc. baltymų.

'Fanfare' veislės pupų vidutinis aukštis – 132 cm, atsparumas išgulimui – 8,3, o atsparumas išbyrėjimui iš ankščių – 8,8 balo (atsparumas išgulimui ir išbyrėjimui iš ankščių vertinamas balais nuo 1 iki 9, kai 9 balai – labai atspari veislė). Vidutinis apatinių ankščių prisitvirtinimo aukštis – 42,6 cm.

Veislė buvo vidutiniškai 1,3 dienomis ankstyvesnės už standartinės veislės 'Bioro' pupas. Jos vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 104,8 dienos, skaičiuojant nuo jų sudygimo iki visiškos brandos.

Į viršų ↑

Fuego. Pupų veislė sukurta Vokietijoje, Norddeutsche Pflanzenzucht Hans–Georg Lembke KG sėklininkystės firmoje. Šios pupų veislės ūkinio vertingumo nustatymo tyrimai atlikti 2007-2008 m. Kauno ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 6,47 t ha⁻¹ jų grūdų derlius, kuris buvo net 0,63 t ha⁻¹ didesnis už standartinių 'Ada' ir 'Nida DS' veislių grūdų derlių. Didžiausias šios veislės pupų derlius buvo išaugintas 2008 m. Kauno AVT stotyje – 8,00 t ha⁻¹.

Grūdai labai stambūs, 1000 jų vidutinis svoris – 654,43 g. Laboratorijoje įvertinus veislės tyrimo metais atskirose AVT stotyse išaugintų grūdų kokybę, juose buvo nustatyta 31,1–32,7 proc. baltymų. Grūdai palyginti gerai laikosi ankštyse. Atsparumas grūdų išbyrėjimui iš ankščių įvertintas 8,3 balo.

Augalų vidutinis aukštis – 120 cm. Jų stiebai palyginti tvirti, atsparūs išgulimui. 'Fuego' veislės pupų atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 8,4 balo. Veislė vidutinio ankstyvumo. Jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 114 dienų.

Veislės tyrimo metais įrengtuose bandymuose buvo nustatyta, kad 5–20 proc. augalų pažeidė askochitozė ir iki 30 proc. – rudoji dėmėtligė. Kitų ligų pažeidimai buvo nežymūs.

Į viršų ↑

Isabell. Veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Pupos buvo tirtos Kauno ir Pasvalio AVT skyriuose 2013 ir 2014 m. Bandymuose gautas vidutinis 6,0 t ha⁻¹ pupų derlius, kuris buvo 0,20 t ha⁻¹ (3,3 proc.) didesnis negu standartinės veislės 'Bioro'.

'Isabell' veislės pupų vidutinė 1000 sėklų masė – 595,9 g, t. y. jos buvo 136,2 g stambesnės už standartinės 'Bioro' veislės pupas. Laboratorijoje įvertinus išaugintų pupų kokybę, jose vidutiniškai buvo nustatyta 28,2 proc. baltymų.

'Isabell' veislės pupų vidutinis aukštis – 137 cm, atsparumas išgulimui – 8,3, o atsparumas išbyrėjimui iš ankščių – 8,5 balo (atsparumas išgulimui vertinamas balais nuo 1 iki 9, kai 9 balai – labai atspari veislė). Vidutinis apatinių ankščių prisitvirtinimo aukštis – 42 cm.

Veislės vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 105,8 dienos, skaičiuojant nuo jų sudygimo iki visiškos brandos, t. y. jos subręsdavo per tą patį laikotarpį kaip standartinės veislės 'Bioro' pupos.

Į viršų ↑

Laura. Veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Pupos buvo tirtos Kauno ir Pasvalio AVT skyriuose 2013 ir 2014 m. Bandymuose gautas vidutinis 6,65 t ha⁻¹ pupų derlius, kuris buvo 0,80 t ha⁻¹ (13,7 proc.) didesnis negu standartinės veislės 'Bioro'.

'Laura' veislės pupų vidutinė 1000 sėklų masė – 591,4 g, t. y. jos buvo 131,7 g stambesnės už standartinės 'Bioro' veislės pupas. Laboratorijoje įvertinus išaugintų pupų kokybę, jose vidutiniškai buvo nustatyta 27,7 proc. baltymų.

'Laura' veislės pupų vidutinis aukštis – 132 cm, atsparumas išgulimui – 8, o atsparumas išbyrėjimui iš ankščių – 8,8 balo (atsparumas išgulimui vertinamas balais nuo 1 iki 9, kai 9 balai – labai atspari veislė). Vidutinis apatinių ankščių prisitvirtinimo aukštis – 42,3 cm.

Veislės vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 106,5 dienos, skaičiuojant nuo jų sudygimo iki visiškos brandos, t. y. jos subręsdavo šiek tiek vėliau negu standartinės veislės 'Bioro' pupos.

Į viršų ↑

Lynx. Veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Pupos buvo tirtos Kauno ir Pasvalio AVT skyriuose 2015 ir 2016 m. Bandymuose gautas vidutinis 7,35 t ha⁻¹ pupų derlius, kuris buvo 0,21 t ha⁻¹ (2,9 proc.) didesnis negu standartinės veislės ‘Fanfare’. Didžiausias derlius buvo gautas 2016 m. Kauno AVT skyriuje – 8,76 t ha⁻¹.

‘Lynx’ veislės pupų vidutinė 1000 sėklų masė – 583,9 g. Laboratorijoje įvertinus išaugintų pupų kokybę, jose vidutiniškai buvo nustatyta 29,7 proc. baltymų.

‘Lynx’ veislės pupų vidutinis aukštis – 108 cm, atsparumas išgulimui – 9, o atsparumas išbyrėjimui iš ankščių – 8,7 balo (atsparumas išgulimui ir išbyrėjimui iš ankščių vertinamas balais nuo 1 iki 9, kai 9 balai – labai atspari veislė). Vidutinis apatinių ankščių prisitvirtinimo aukštis – 18,5 cm.

Veislė buvo vidutiniškai 1,8 dienos vėlyvesnė už standartinės veislės ‘Fanfare’ pupas. Jos vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 109,8 dienos, skaičiuojant nuo jų sudygimo iki visiškos brandos.

Į viršų ↑

Reda DS. Pupų veislė sukurta Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Žemdirbystės institute. Veislę sukūrė selekcininkai R. Bogušas ir J. Sprainaitienė.

Šios pupų veislės ūkinio vertingumo nustatymo tyrimai atlikti 2008-2009 m. Kauno ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 6,48 t/ha grūdų derlius. Didžiausias šios veislės pupų derlius buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje – 7,26 t/ha. Grūdai labai stambūs, 1000 jų vidutinis svoris – 561,45 g. Laboratorijoje įvertinus veislės tyrimo metais atskirose AVT stotyse išaugintų grūdų kokybę, juose buvo nustatyta 31,3–33,1 proc. baltymų. Grūdai palyginti gerai laikosi ankštyse. Atsparumas grūdų išbyrėjimui iš ankščių įvertintas 8,3 balo. Augalų vidutinis aukštis – 131 cm. Jų stiebai palyginti tvirti, atsparūs išgulimui. ‘Reda DS’ veislės pupų atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 8,5 balo. Veislė vidutinio ankstyvumo. Jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 113 dienų (skaičiuojant nuo sėklų sudygimo iki pilnos brandos).

Veislės tyrimo metais įrengtuose bandymuose buvo nustatyta, kad iki 20 proc. šios veislės pupų augalų pažeidė antraknozė ir rudoji dėmėtligė, o rūdys - net iki 50 proc.

Į viršų ↑

Tiffany. Veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Pupos buvo tirtos Kauno ir Pasvalio AVT skyriuose 2015 ir 2016 m. Bandymuose gautas vidutinis 7,20 t ha⁻¹ pupų derlius, kuris buvo lygus standartinės veislės ‘Fanfare’ derliui. Didžiausias derlius buvo gautas 2016 m. Kauno AVT skyriuje – 9,03 t ha⁻¹.

‘Tiffany’ veislės pupų vidutinė 1000 sėklų masė – 585,1 g. Laboratorijoje įvertinus išaugintų pupų kokybę, jose vidutiniškai buvo nustatyta 26,6 proc. baltymų.

‘Tiffany’ veislės pupų vidutinis aukštis – 114 cm, atsparumas išgulimui – 8,8, o atsparumas išbyrėjimui iš ankščių – 8,6 balo (atsparumas išgulimui ir išbyrėjimui iš ankščių vertinamas balais nuo 1 iki 9, kai 9 balai – labai atspari veislė). Vidutinis apatinių ankščių prisitvirtinimo aukštis – 37,5 cm.

Veislės vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 107,8 dienos, skaičiuojant nuo jų sudygimo iki visiškos brandos, t. y. vidutiniškai jos subręsdavo beveik per tą patį laikotarpį kaip standartinės veislės ‘Fanfare’ pupos.

Į viršų ↑

Vertigo. Veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Pupos buvo tirtos Kauno ir Pasvalio AVT skyriuose 2014 ir 2015 m. Bandymuose gautas vidutinis 6,38 t ha⁻¹ pupų derlius, kuris buvo 0,80 t ha⁻¹ (4,9 proc.) didesnis negu standartinės veislės ‘Bioro’. Didžiausias derlius buvo gautas 2014 m. Kauno AVT skyriuje –

7,03 t ha⁻¹.

‘Vertigo’ veislės pupų vidutinė 1000 sėklų masė – 560,9 g, t. y. jos buvo 130 g stambesnės už standartinės ‘Bioro’ veislės pupas. Laboratorijoje įvertinus išaugintų pupų kokybę, jose vidutiniškai buvo nustatyta 30 proc. baltymų.

‘Vertigo’ veislės pupų vidutinis aukštis – 126 cm, atsparumas išgulimui – 8,0, o atsparumas išbyrėjimui iš ankščių – 8,8 balo (atsparumas išgulimui ir išbyrėjimui iš ankščių vertinamas balais nuo 1 iki 9, kai 9 balai – labai atspari veislė). Vidutinis apatinių ankščių prisitvirtinimo aukštis – 37,5 cm.

Veislės vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 103,5 dienos, skaičiuojant nuo jų sudygimo iki visiškos brandos, t. y. jos subręsdavo vidutiniškai 2,5 dienos anksčiau negu standartinės veislės ‘Bioro’ pupos.

Į viršų ↑